

تقلید خردمندان

گزیده کتاب نقش تقلید در زندگی انسان

آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی مدظله العالی

تدوین و نگارش:

کریم سبحانی

گزیده نویس:

حسین مرکزی مقدم

www.ketab.ir

شماره رتبه: ۱۷۹۹

کلام و عقاید - ۱۸۹

۱۴۰۲-۹۳

تقلید خردمندانه | آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی | گزیده‌نویس: حسین مرکزی مقدم |

ناشر: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

طرح جلد: محمد اهوز | چاپ یکم، زمستان ۱۴۰۳ | شمارگان: ۵۰۰ | اشراق | قیمت: ارجاع به سایت

WWW.HATIF.IR
@HATIF.IR

قم، خیابان شهدا، گوی ۲۴، پلاک ۳۸، کد پستی: ۳۷۱۸۵۱۶۱۱۶
تلفن: ۰۲۵۳۷۷۴۳۳۲۶

۱۱۰۳

- سرشناسه : مصباح یزدی، محمدتقی، ۱۳۱۳-۱۳۹۹.
- عنوان قرارداد : نقش تقلید در زندگی انسان، برگزیده.
- عنوان و نام پداور : تقلید خردمندانه: گزیده کتاب نقش تقلید در زندگی انسان/محمدتقی مصباح یزدی؛ تدوین و نگارش کریم جبرانی؛ گزیده‌نویسی حسین مرکزی مقدم.
- مشخصات نشر : مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، انتشارات، ۱۴۰۳.
- مشخصات ظاهری : [۱۶۰] ص؛ ۲۱/۵×۱۳/۵ س.م.
- فروست : انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی؛ ۱۷۹۹. کلام و عقاید؛ ۱۸۹.
- شابک : ۱۷۸۶۰۰۲۴۴۰۵۵۹۰۷
- وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا
- یادداشت : کتابنامه: ص. [۱۶۰] هم ن به صورت زیرنویس.
- عنوان دیگر : گزیده کتاب نقش تقلید در زندگی انسان.
- موضوع : اجتهاد و تقلید
- Ijtihad and taqlid**
- اجتهاد و تقلید -- دفاعیه‌ها و ردیه‌ها
- Ijtihad and taqlid -- Controversial literature**
- شناسه افزوده : سبحانی، کریم، ۱۳۴۲- گردآورنده
- شناسه افزوده : مرکزی مقدم، حسین، ۱۳۶۴-
- شناسه افزوده : مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، انتشارات
- رده‌بندی کنگره : BP۱۶۷
- رده‌بندی دیویی : ۲۹۷/۳۱
- شماره کتاب‌شناسی ملی : ۹۸۸۷۴۰۳

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۱..... مقدمه

جلسه اول: جستاری در روش‌های تفسیر و مباحث فقهی و اصولی

۱۴..... مقام تفسیر قرآن و بیان احکام و معارف

۱۶..... مقام ولایت و حاکمیت

۱۸..... جایگاه و مشروعیت ولایت فقیه

۱۹..... مقام قضاوت و داوری

۲۲..... بررسی اجمالی گونه‌های وحی

۲۴..... مقام تزکیه و تربیت

جلسه دوم: بررسی حقیقت و تمایز جایگاه‌ها و ضرورت آن

۲۸..... ماهیت تزکیه و تربیت

۲۹..... نقاط اشتراک و افتراق تعلیم با تربیت

۳۰..... عالی‌ترین الگو و سرمشق برای تربیت انسان‌ها

۳۱..... قرآن و پیروی از هدایت‌یافتگان

- ۳۲..... ماهیت تقلید و جایگاه آن نزد عقل و فطرت
- ۳۴..... دعوت قرآن به تقلید از هدایت یافتگان و پرهیز از منحرفان
- ۳۶..... ضرورت تفکیک تقلید پسندیده از تقلید ناپسند
- ۳۷..... نقش شرایط پیرامونی در تقلید صحیح
- ۳۸..... ضرورت اجتهاد و تقلید در حوزه دین

جلسه سوم: بازخوانی انگیزه‌های تقلید و تبعیت از دیگران

- ۴۲..... بایسته‌های تقلید و رد نظریه غریزی بودن تقلید
- ۴۴..... تقلید صحیح؛ نیکاری برای کشف حقیقت
- ۴۵..... گونه‌های تقلید: کورانه و ناصحیح
- ۴۵..... ۱. تقلید از رسوم و ادب‌اپسند گذشتگان
- ۴۸..... ۲. تقلید برای کسب شهرت و اعتبار
- ۴۹..... ۳. تقلید در راستای منافع حزبی - جناحی
- ۵۰..... انگیزه پیروی کورکورانه از فرهنگ غربی
- ۵۲..... هم‌سویی جریان نفاق با بیگانگان
- ۵۵..... پروژه ننگین حساسیت‌زدایی از ارزش‌ها

جلسه چهارم: امکان و ضرورت تاسی به معصوم و تبعیت از او

- ۶۰..... چگونگی تاسی به معصومان در عصر غیبت
- ۶۰..... ۱. شبهه عدم حضور امام در دوران حاضر و پاسخ آن
- ۶۱..... ۲. شبهه عدم امکان تاسی به معصومان و پاسخ آن
- ۶۳..... ساحت‌های تقلید

- ۶۳ ..... ۱. ساحت باورها
- ۶۵ ..... ۲. ساحت ارزش‌ها
- ۶۸ ..... ۳. ساحت روش‌ها
- ۷۰ ..... نقش تقلید در زندگی انسان
- ۷۲ ..... ۴. ساحت ابزارها و وسایل
- ۷۳ ..... نتیجه

جلسه ششم: نگاه به پارادایم‌های روشی‌های تشکیک‌گرایان

- ۷۶ ..... ۱. دین‌زدایی و شبهه‌افزایی: نتیجه سیاست تساهل و تسامح
- ۷۷ ..... سیر تدریجی تشکیک در دین
- ۸۰ ..... تشکیک در پیروی از پیشوایان دین
- ۸۱ ..... ۱. شبهه تقلید از الگوی نادیده
- ۸۲ ..... ۲. شبهه تاریخ‌مندی گزاره‌های دینی و سیره پیشوایان دینی
- ۸۶ ..... ضرورت مقابله با مظاهر کفر و ارتداد

جلسه ششم: بررسی حوزه‌های تبیین از عقل و وحی

- ۹۰ ..... نگاهی به نقش عقل در تقلید و الگوگزینی صحیح
- ۹۲ ..... محدودیت بُرد عقل
- ۹۴ ..... ضرورت شناخت اعتقادات از طریق منابع آن
- ۹۶ ..... تسلیم عقل در برابر وحی
- ۹۶ ..... ملاک پیروی از پیامبر و اهل بیت علیهم‌السلام
- ۹۹ ..... سیره عقلا؛ ملاک تقلید از فقیه

- نسبت منطق دگراندیشان با فرعونیان ۱۰۲
- پیروی از قوانین اسلام و نفی پیروی از قوانین غرب ۱۰۳

جلسه هشتم: فکری اسلام و لیبیرالیسم به سنت خدا، باورها و ارزش‌ها

- نگاهی دوباره به موارد ضرورت تقلید و ساحت‌های آن ۱۰۶
- تفکیک موارد تقلید ۱۱۰
- پذیرش مطلة سنت؛ مرز ایمان و کفر ۱۱۱
- نفی سبیت سنت و فقه در پوشش نوسازی فرهنگی ۱۱۳
- رویکردهای متفاوت اسلام و لیبرالیسم به ارزش‌ها و باورها ۱۱۴
- شبهه عدم تبعیت از پیشرویان، نبی و پاسخ آن ۱۱۶

جلسه هشتم: تقلید و خردمندانه در منابع شariat قوانین و احکام

- پیشینه و ریشه‌های تجدیدنظرخواهی در دین ۱۲۰
- شبهه اختلاف در منابع شناخت دین ۱۲۱
- پاسخ شبهه اختلاف در منابع شناخت دین ۱۲۵
- نقش مصالح در تشریح احکام و قوانین ۱۲۷
- سبب اختلاف فتاوی فقهی ۱۳۱

جلسه نهم: مقابله با شبهه اختلاف و کفر با جبهه حق

- دستیابی به حق؛ ملاک پیروی خدا و برگزیدگان او ۱۳۶
- عصمت؛ خصیصه ذاتی فرستادگان خدا ۱۳۸
- راهبری منحرفان و دگراندیشان توسط شیطان ۱۳۹

- ۱۴۲ ..... جوانان؛ قربانی اهداف شوم دگراندیشان و منافقان
- ۱۴۳ ..... ضرورت پیروی از حق و کنار نهادن افکار پوسیده غرب
- ۱۴۵ ..... ادعای جدید بودن و حقانیت سخنان تازه روشنفکرانها
- ۱۴۶ ..... قرآن و عبرت آموزی از جنگ احزاب
- ۱۴۷ ..... ۱. پیشنهاد مشرکان و منافقان به رسول خدا پس از جنگ احد
- ۱۴۹ ..... ۲. فتنه گری منافقان در جریان جنگ خندق و پیروزی مسلمانان
- ۱۵۱ ..... ۳. اسوه معی شد پیامبر ﷺ از سوی خداوند
- ۱۵۳ ..... حضرت ابراهیم علیه السلام؛ اسوه نباداری در برابر کفر و شرک
- ۱۵۶ ..... ضرورت پایداری در برابر جبهه کفر
- ۱۶۰ ..... منابع

ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی

از ایراد اداری دد خواهی چراغ دل برافروزی

در ادبیات عرفانی، نسیم جایگاه و خیری دارد؛ چرا که بوی یار را همراه خود می آورد و لطافت و نشاط را در دل های خسته می دمدم. مجموعه «نسیم» آهنگ آن دارد تا شمیم روح از زای معارف بلندی را به مشام جویندگان حقیقت برساند؛ معارفی که از لابه های آثارش بر گرفته شده که از خامه یکی از برجسته ترین اندیشه ورزان این عصر تراویده اند. آثار گران سنگ علامه محمد تقی مصباح - که رضوان الهی بر او باد - در مسائل و موضوعات مورد نیاز انسان معاصر، چونان مشعلی فروزان فراراه جویندگان نیکبختی قرار گرفته و چونان پرتوی درخشان، تاریک اندیشی های شبه افکنان را زائل می کند. گونه گونی و گستره دانش عرضه شده در نگاهشده های او از یک سو، و ژرفای نگاهش در گشودن رازهای سربه مهر از دیگر سوی، نسل جوان را در استفاده شایسته از این دریای کم نظیر حکمت به زحمت انداخته، و درخواست هایی برای ارائه گزیده ای گویا از آنها را به دنبال داشته است.

ابراز این نیاز، در کنار توصیه رهبر حکیم انقلاب علیه السلام در خصوص نشر و ترویج آثار علامه مصباح در قالب‌های مناسب و روزآمد، شورای سیاست‌گذاری مجموعه آثار آیت‌الله مصباح را بر آن داشت تا گزیده‌هایی از آثار پر حجم علامه تهیه کند تا مطالعه آنها آسان‌تر و شوق مطالعه اصل کتاب‌ها در خوانندگان مشتاق شعله‌ورتر شود. در این مجموعه کوشیده‌ایم تا همه نکات و مطالب اصلی کتاب‌ها در گزیده‌ها آورده شود، کلمات و عبارات‌های مؤلف گران‌قدر دقیقاً حفظ شود، و فقط توضیحات، مثال‌ها و نکاتی حذف شود که به اصل مطالب خدشه‌ای وارد نمی‌سازد.

امید است... انی ما به چشم قبول در این کار اندک بنگرد؛ به آن، قدر بخشد؛ و در بیگاه الهی سربلندمان گرداند.

از همه استدان عزیزانی که در این مسیر یاری‌مان کردند سپاسگزاریم: از گزیده‌نویس این اثر، جناب آقای حسین مرکزی‌مقدم، ناظر طرح گزیده‌نویسی، جناب حاجت‌الاسلام والمسلمین استاد جواد محدثی، دست‌اندر کاران مدیریت نشر، علامه مصباح، مدیریت تدوین متون، به‌ویژه جناب آقای محمد عسگری، و سرانجام استاد محترم، سرکار خانم زینب مصباحی‌نیا؛ و از درگاه الهی برای همگی ایشان، تندرستی و توفیق خدمت روزافزون می‌طلبیم.

شورای سیاست‌گذاری

مجموعه آثار آیت‌الله مصباح یزدی علیه السلام

۱. کتاب‌های فکری لازم است در فکر رسوخ کند؛ و این، صرفاً با نشر کتاب حاصل نمی‌شود. شما نگاه کبید غربی‌ها در این کارها خوب واردند، خوب بلدند... آن فکر را با بیان‌های مختلف، با زبان‌های مختلف، با شیوه‌های مختلف پخش می‌کنند، منتشر می‌کنند. این کار [در مورد ایشان هم] باید انجام بگیرد (khamenei.ir/speech-content?id=51609).